

Господь, Тбиланет уанымына сембнь малайна жалаймайшет лижби

ҰАНЫМАШ

Кырык мары православный газет

1-ші № 2015 и

Йошкар-Олан дә мары сәндәлыкын высокопреосвященнейший архиепископ Иоаннын благословайымы доно

Яратымы шүмбелвлә дә әкә-шыжарвлә!

Мары йбилмби доно келесимби Йымын шамак – тидби, мәнән йангнәм пингидемдәш манын, Ытарышын пумы кого духовный пурылык. Митрополит Вениамин Пуцек-Григоровичын благословайымыжы доно пбитриши мары грамматика бштәлтын. Тинәмшен мәнән сәндәлыкыштби билышби цилә мары эдемлән туан йбилмбжби доно пецәтлбмби Святой Писаним лыдаш йон лин.

Мары халыкым православии шүлбш доно сотемдәрбмби истори Йымын мычашдымы жаләйбимашбжбим анжыкта дә Йымын пуйырымы цевеи природа дон эдем докы Йымын яратымышыжым пачын пуа.

Кбзбт кидбшкбдә нәлмби газет Христос докы нәнгешби корны лижби. Мбнь бнянем, ти газетбштби мары халыкым сотемдәрбмаш историм ужына. Тенгеок тиштби мәнән мары халыкын кбзбтишби веремән духовно кушкын толмыжы, святой атявлән сирен кодымышты дә мары мјләнбштби православин икманяр курымыш погымы опытыш пачылтеш.

Ти издани мары халыкын йангжбм сотемдәрбш палша, тә Христос докы пбртблбдә дә Тбдбн доно иквареш бләш пингидембдә манын, уанем. Цилә эдембм сотемдәрбшби ти шамак мәнән циләнәмәт Христос доно иквареш бләш уэмдбжбб дә лишемдбжбб.

*Йошкар-Олан дә Мары Сәндәлыкын
Высокопреосвященнейший архиепископ Иоанн*

Йымым Шачыктышы Ыдырын Леведмѣжѣ лѣмеш празнык

Похыро празнык Константинопольшты 910-шы ин лишы цѣдѣ паштек Ыштѣлтѣн. Тѣдѣм мѣмнѣн сѣндѣлѣкышты XII курым паштек пѣлемдѣш тѣнгѣлѣнѣт.

Константинополь халам йѣрвѣш тышманвлѣ арѣнѣт дѣ тѣдѣм шин шѣлѣтѣш, йѣлаташ йѣмдѣ ылыныт. Эдемвлѣлѣн ытаралташ манын, лач ик Ышык вѣр веле кодын – церкѣ. Нѣнѣ Йымым сарвалѣнѣт. Тѣ веремѣн церкѣшты Ышке тыменьшѣжѣ Епифаний доно святой юродивый Андрей ылын. Святой Андрей ужеш, кыце Йымын Авѣ, сукалтен шѣнзѣн, Господѣм халыкым ытарымы

гишѣн сарвала. Ыдылмыжы паштек Тѣдѣ эче ик гѣнѣ Престол докы толеш, Ышке вуйжы гѣц савыцшым нѣлеш дѣ тѣдѣн доно церкѣшты ыдылшывлѣм ужмы дѣ уждымы тышманвлѣ гѣц леведеш. Пиш Ире Авѣ йѣр ангелвлѣ дѣ святойвлѣ ылыныт, сагажы Господѣм крестѣшты святой Иоанн дѣ святой апостол Иоанн Богослов шалгенѣт, а леведѣш кечѣял гѣцѣт соты ылын. Тѣнѣм святой Андрей Ышке тыменьшѣжѣ Епифаний гѣц ядын: «Цилѣ сѣндѣлѣк верц ыдылшы цилѣлѣн Кугижѣн Авѣм дѣ Госпожам ужат ма, шѣмбелем?» «Ужам, святой ѣти, дѣ пиш когон ѣрѣм», – тѣдѣлѣн

Епифаний отвѣчѣен. Тенге Йымым Шачыктышы Константинопольым шин шѣлѣтѣмѣш гѣц дѣ эдемвлѣм колымаш гѣц ытарен.

Йымын Авѣн Леведмѣжѣ лѣмеш церкѣ

Йыл – сир тѣрѣшты Ытѣлѣ рекѣн йоген пырымы ваштареш первишѣ сола, Похросола, шѣнзѣ. Кырык сирѣшты тѣдѣ сек пѣтѣришѣ руш сола ылеш. XIX курымын Россий кымдыкеш шѣргѣм выжалымы йѣрмингѣжѣ доно пѣлѣмѣ лин. Кѣзыт ѣнде тишты тыр вѣр.

1729 ин пу церкѣм строѣнѣт. А 1813 – 1814 ивлѣн руш халыкын Наполеоным 1812 иѣш Отечественный вырсышты сѣнгѣмѣ лѣмеш пу

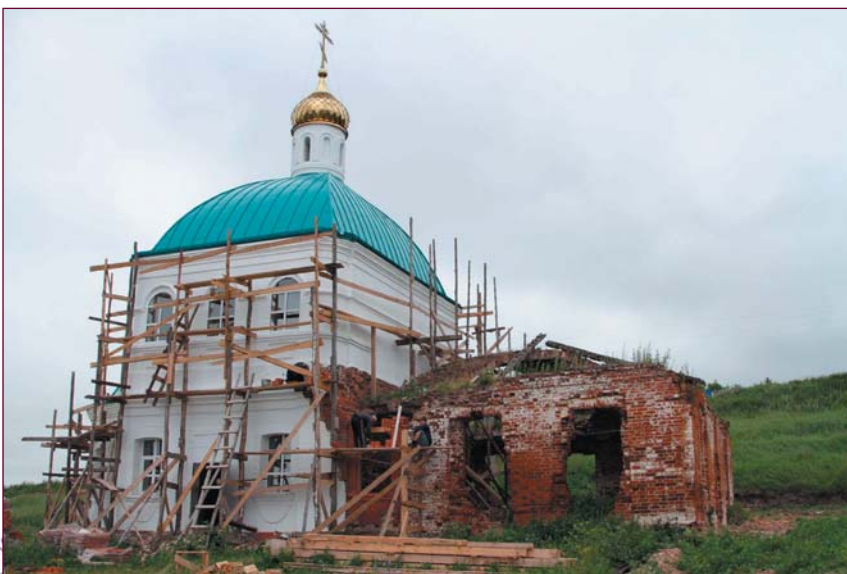
церкѣ вѣреш кѣрпѣц церкѣм строѣнѣт. Храм кок престолан ылын: тѣнгѣжѣ – Йымым Шачыктышы Пиш святой Ыдырын Леведмѣжѣ лѣмеш, приделѣжѣ – Цѣдѣм Ыштѣшты святитель Николай лѣмеш. Приходын территоришты кок школ пѣшѣм Ыштен: иктѣжѣ – 1861 ин пачмы земской училище, весѣжѣ – 1884 ин пачмы Копон солаштышы церковно-приходской школ.

Шукердѣт агыл церкѣ Ышкетшок шалген, тѣдѣ пыдырген пѣтен кердеш ылы.

1939 ин храмым чѣчмѣ паштек молнамшы дорц нима цевѣржѣт коdde. Отечественный вырсышты сѣнгѣшты руш салтаквлѣлѣн пыдыртен шумы памятник халыкланат, властьланат апай ѣпкѣ гань шалген.

2015 ин шошым храмывн ѣлымѣшѣшты у ежѣнг тѣнгѣлѣн. Йошкар-Олан дѣ Мары сѣндѣлѣкын архиепископ Иоаннын благословайымы доно Сумкаштышы Йымым Шачыктышы Пиш Святой Ыдырын Шачмыжы лѣмеш церкѣн настоятельжѣ архимандрит Иоаннын ыдылмыжы дѣ окса доно палшымыжы доно тѣдѣм восстанавляваш тѣнгѣлмѣ.

Май, июнь, июль тѣлзѣвлѣ гач церкѣм цилѣ хѣлѣ, манаш лиѣш, восстанавляѣнѣт. Тѣдѣ пѣлѣш лидѣмѣ якте вашталтын: ураш тѣнгѣлшѣ стѣнявлѣм цаткыдемдѣмѣ, лѣвѣшѣм леведмѣ, анзыл монгыржым штукатурлымы дѣ чиѣлтѣмѣ, купол дон крестѣм лѣктѣлмѣ. Кѣргѣштѣт ремонтруйымы пѣшѣвлѣм Ыштѣмѣ: кѣртни амасавлѣм дѣ пластиковый окнявлѣм шѣндѣмѣ. Похросолашты ылышѣвлѣ цилѣ тѣдѣм цѣдѣ маныт.

ҮҮӨРВЛӘ

Йымын палшымы доно Церкын ү ишкы пыренә...

14 сентябрьын Церкы У им пәлемдә. Традици семынъ Йошкар-Олан дә Мары сәндәлыкын епархишты тенеәт епархиальный погынымаш эртен. Ти погынымашкы епархиштышы цилә священник толын. Ирок соборный служба ылын, вара Йымын Авән Мироносицкий иконжы доно Йошкар-Олашты Йымын пйлгомыш лымлештәрәлт кузымыжы лымеш собор гыц Йымын Авән амален кемы гань колымыжы лымеш церкыш крестный ход ылын.

Йошкар-Олан дә цилә Мары сәндәлыкын ылшы Высокопреосвященнейший архиепископ Иоанн погынымашым тынгәлын дә те хень данныйвлә доно пәлдәрен: церкын у иэш епархишты 95 приход, 109 храм, 41 цәшомня, 2 мынастир улы. Штатышты циләжы 118 священник дә 23 диакон. 2014 и 14 сентябрь гыц 2015 и 14 сентябрь якте 2 у приходым регистрируйымы: Советский районышты Руш Кадам солашты Господым вәшлимы лымеш дә Мари-Турекский районышты Мари-Билямор солашты Йымын Шачыктышы Ыдырын Леведмыжы лымеш.

Высокопреосвященнейший архиепископ Иоаннын выступленижы паштек священник-вләм дә миряновләм «Апостолвлә доно иктөр ылшы князь Владимирын колымыжылан 1000 и шомы лымеш» юбилейный медаль дә «Преподобный Сергей Радонежскийын шачмыжылан 700 и шомы лымеш» патриарший пәлы доно награждайымыш ылын.

Тенгеок благочинныйвлән дә епархиштышы отделвлән отчетвләм колыштмы.

Князь Владимирын мощвләжым Россия мыч нәнгемәш

Русым крестышы князь Владимирын колымыжылан 1000 и шомы лым доно Москван дә цилә Русын Святейший Патриарх Кириллын благословайымы доно апостолвлә доно иктөр ылшы князь Владимирын мощыжым Россия мыч дә Белоруссиш ынянышывләлән кымалашышты 27 май гыц декабрь якте нәнгеәт. Ти святыным Россияын 50 халашты дә Белоруссин 5 халашты ужын кердыт. Ти яжо пәшәм Руш Православный Церкы дә святитель Василий Великийын фондшы организуенйт.

Князь Владимирым 1015 ин 15 июлын Киевышты Десятинный церкышты мраморный саркофагеш тайымы. Татаро-монголвлән пызыртмы ивлән Десятинный церкым пыдыртен сымырен шумы, а князын саркофагы шуку жеп шәләнен пытышы церкы лывәлнн киэн. 1635 ин Киевыштышы дә Галицкий митрополит Пётрын (Могилын) шудымы доно шәләнышы лаштыквләм карангденйт, тывылаенйт дә тайымы вәрым монит. Тынәм кого князын кәпшын ик лаштыкшым Михаил Федорович кугижәлән Москваш пуэныт. Князь Владимирын мощыжы Москва кремыльын Йымын Авән колымыжы лымеш соборышты, а совет власть жепын святыня Москва кремыльын фондвләштыжы перегәлтын.

2010 ин тыдым Руш Православный Церкылән пумы дә Москвашты Христос Ытарышы лымеш соборный храмыш ваштымы. Тынәмшен князь Владимирын мощыжылан ынянышывлә кымал кердыт.

Святитель Василий Великийын фондшы <http://fondsv.ru/>

«Ваш хытырымаш келеш...»

Тене кӱнгӱжӱм Казанын да Татарстанын митрополиштӱ вашталташ лин. Тӱдӱм митрополит Феофан вуйлата. Ышке интервьюштыжы тӱдӱ икманяр ядмашеш ответӱм пуэн. Нӱнӱ доно тӱмдӱмӱт пӱлдӱренӱ.

– *Татарстанышты да пашкуды регионвлӱштӱ икманяр лу тӱжем крященный тадарвлӱ Ылат, нӱнӱ православный верӱм кычат. Тагачшы кечӱн нӱнӱн анзыкылашыштым маханьым тӱ ужыда?*

– Сек тӱнгӱжӱ, нӱнӱ Ышке традициштӱм тагачшы кечӱ якте переген коденӱт, кыце совет власть годым, тенгеок тагачшы кечӱн. Нӱнӱн эртӱмӱ ясывлӱштӱм мӱнӱ шайышташ ам тӱнгӱл, тидӱм цилӱн пӱлат. Мӱлӱм кӱзӱт кок тӱлзӱ эртӱмӱ жепӱштӱ мам-гӱнӱт келесӱш нелӱ. Но мӱнӱ крященвлӱн йылавлӱштӱм анжаш тӱнгӱлӱм. Нӱнӱ логӱц духовенством йӱмдӱлымӱлӱ. Седӱндон семинариштӱнӱ крященвлӱн йӱлмӱм, овуцавлӱм, культурыштым, преданивлӱштӱм пӱлӱшӱ специалист келеш. Шанымаштем, тидӱ сек пӱтӱришӱ задача. Тенгеок церкӱвлӱ гишӱн шаналташ келеш. Кышты крященвлӱ Ылат, тӱштӱ церкӱвлӱ келӱт, тенгеок просветительский центрвлӱ. Христослан йӱнӱнӱмӱш гач, служымаш гач обществын, сӱндӱлӱкӱн Ылымӱшӱштӱ вӱрӱм нӱлӱш лиӱш.

– *Казань – культурный да научно-образовательный центр. Кыце тӱ историквлӱ, музейӱштӱ пӱшӱлӱшӱвлӱ, тымдышывлӱ доно кӱлӱм кычаш тӱнгӱлӱдӱ?*

– Цивилизованный сӱндӱлӱкӱштӱшӱ семӱнӱ. Мӱмнӱн халыкнан да Церкӱн историштӱжӱ кого ланзы улы – новомучениквлӱ. Тидӱ ХХ курым. Историквлӱлӱн епархи доно пӱшӱм Ыштӱш пиш когон шуку. Тенгеок церкӱвлӱн, мынастирвлӱн историштӱ. Нӱнӱн виӱнгӱжӱ сек яжо жепӱштӱ, Йымы ваштареш кредӱлмӱ веремӱвлӱ да угӱц духовный Ылымӱшӱм пӱртӱлтӱмӱш – ти шотышты иквӱреш пӱшӱм Ыштӱш мычашыжат ак кай. Истори наука лачокат наука лижӱ. Тидӱ пиш керӱл. Иктӱжӱлӱн ярал лиӱш цацен агыл техень ядмашвлӱм ланзылымыла. Объективный историк лимӱлӱ, тӱнӱм лачокшы исторический наука лиӱш. Тидӱ мӱлӱннӱ первишӱ веремӱм ынгылаш палша.

Музей шотышты мам келесӱш лиӱш... кӱзӱт музейвлӱ доно шуку спорымаш кеӱ. Руш Православный Церкӱлӱн пӱртӱлтӱмӱ мынастирвлӱ махань-гӱнӱт зоопаркыш сӱрнӱлтӱт манын, шанымашат йӱнжӱ ли. Мынастирӱш анжалаш пырен кердӱш лижӱ. Эдемвлӱ архитектура, живопись, иконопись, церковный зодчество, творчество доно пӱлӱмӱ лин кердӱштӱ. Но ти вӱш келшӱмӱш мынастирӱм музейӱм веле Ыштӱшӱшлык агыл. Монахвлӱ зоопаркыштышы ганьы исторический фон семӱнӱ лишӱшлык агылеп. Ти шотышты мӱ икӱжӱк иктӱнӱм ынгылышашлык да шотеш пиштӱшӱшлык ылына.

Тенгеок тымдышывлӱ донат пиш шуку пӱшӱ. Нӱнӱ дон вӱш хытырымаш келеш, нӱнӱ дон иквӱреш духовно-нравственный воспитанин программывлӱм Ыштӱмӱлӱ, иквӱреш истори, культура, искусство, тӱ шотышты церкӱн искусство гишӱн хытырымала.

– *Тагынамок йӱмдӱ ядмашвлӱм тӱ кыце решӱш шанедӱ – Йымын Кайзымыжы лӱмеш церкӱн цанг шимӱ зданим, архиерейский резиденцим, епархиальный управление пӱртӱвлӱм пӱртӱлтӱмӱ шотышты?*

– Йымын Кайзымыжы лӱмеш церкӱн колокольным пӱртӱлтӱмӱ, тӱдӱм шотыш кандымыла, тидӱ Ыштӱлтеш. А кодшыжы доно... Вот мам мӱнӱ келесӱнем. Мӱнӱ тӱрӱк йӱвӱшӱм йӱнем кӱр да тенге йӱнем попы: «Вот мӱнӱ цецаш!». Вӱш хытырымаш келеш. Тӱр, ладна вӱш хытырымаш келеш. Вӱш хытырымаш гач веле кок монгыр гӱцӱт ладнангдарышы решениш толаш лиӱш.

– *Шанымыда семӱнӱ, Татарстанын митрополиштӱ махань задачывлӱм сек анзыц решӱмӱлӱ?*

– Мӱмнӱн каждый задачина сек анзыц решӱлтӱшӱшлык ылеш. Кыце кужы жеп шыпышлтшы, тенгеок кӱтӱк жепӱштӱ Ыштӱлтӱшӱшлык – тидӱ Церкӱ гач Йымы докы видӱмӱш. Храмвлӱм строяш, духовный тымдымашын системӱм виӱнгдӱш келеш. Сек тӱнг пӱшӱ – священнослужительвлӱн духовный кӱкшӱцӱштӱм лӱктӱлмӱлӱ, пӱлӱмӱш шотышты веле агыл, а духовный совершенствышты. Мӱлӱннӱ Церкӱн интересшӱм мыштен перегашнӱ да Ышӱклӱшнӱ лижӱ манын, сакой йиш семинарвлӱ, яжо опытан духовниквлӱ, богословвлӱ, юриствлӱ доно вӱшлимӱшвлӱ келӱт. А сек тӱнг цель – Христос. Вот мӱ кышкы кешӱшлык ылына. Корнывлӱ, ежӱнгвлӱ – нӱнӱ йӱн веле ылыт. Эче ик гӱнӱ келесем, сек тӱнг стратегический цель – мӱлӱндӱ гӱц пӱлгомаш Христос докы.

Патриархия.ru

Феофан Затворник дорц кӱнгӱшвлӓ соредӱлмӱшвлӓм ит войы

Силан эдемӱн кидӱш кынам-гӱнят вӱрештӱш ынгӱ ли манын, тӱдӱн дон ит соредӱл. Паян эдем доно ит суялт, тӱдӱ сӱнген кердеш, вет шӱртнӱй шуку эдемӱм ямден дӱ кугижӱвлӓн йӱнгӱштӱм сӱртен. Пӱсӱ йӱлмӱн доно ит споры, дӱ тӱдӱн тылышкыжы пум ит кӱшкӱ. Тӱнӱн тӱотят дон папатвлӓ ынгӱштӱ мыскылалтеп манын, тыменьдӱмӱ эдем доно ит споры... Судья доно ит суялт, вет тӱдӱм шотеш пиштӱмӱштӱ семӱнь суяш тӱнгӱлӱт. Патыр доно корныш ит лӱк... тӱдӱ ышке шанымыжы семӱнь ыштӱш тӱнгӱлеш, а тӱнь тӱдӱн ородыланымыжы гӱц ямын кердӱт. Ышкӱмжӱм кычен керддӱмӱ доно соредӱлмӱшӱм ит тӱрвӱтӱ; вет тӱдӱн сӱнзӱштӱжӱ вӱр нимат агыл, палшыкет уке лизӱт, тӱдӱ тӱнӱм сӱнгӱ. Ороды доно ит кӱнгӱшӱ, тӱдӱ пӱшӱ гишӱн попыде ак тырхы (Сир. 8: 1 – 5; 17 – 20).

КОК ТӱНГ

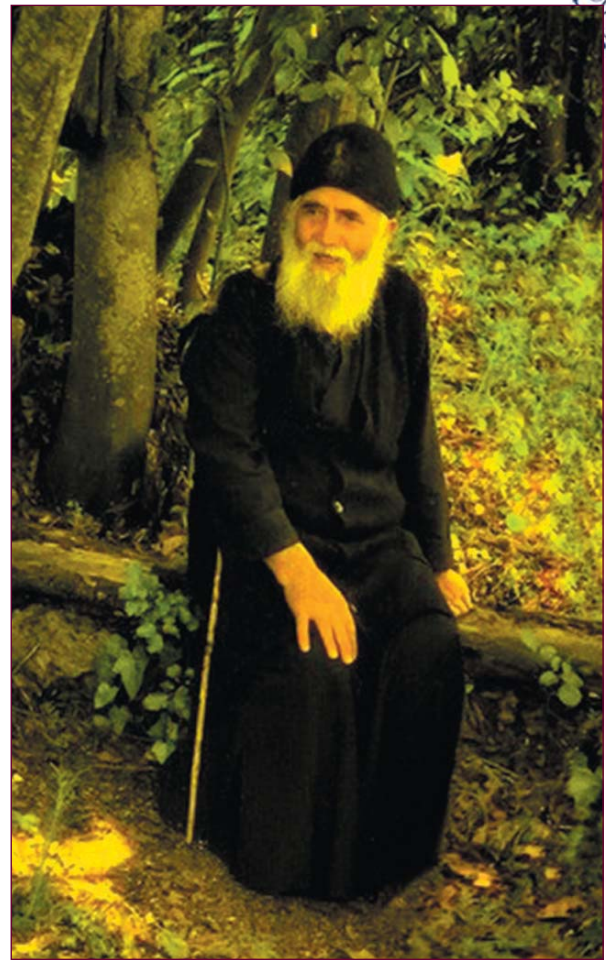
Киево-Печерский лаврышты кок инок ыленӱт: Тит дон Евгарий. Нӱнӱ иктӱ-весӱштӱ доно келшенӱт. Тенге лиӱлтӱн, коктын соредӱлӱнӱт дӱ тышман линӱт. Икӱнӱ Тит хвораен колтен, монахын силажы кечӱ гӱц кечӱш слабкаэмӱн. Кынам тӱдӱлӱн со-всемок худа лин, Тит Евгарийӱм ӱжӱн толаш шӱден: «Мӱнь ужам, сила гӱц кенӱм, но Кӱшнӱ ылшын престолжы докы шӱмбел вӱкӱ шӱдешкӱшӱ ынем ке!» Евгарий пӱтӱри кеӱш отказываыалтын, но когон сарвалымы паштек колаш вацшын кельӱшкӱжӱ пырен. Ясы ядаш тӱнгӱлӱн: «Мӱнӱн сулыкем просты, шӱдӱ доно темшӱ мӱнӱн йӱнгем Йымын судыш ит колты... Тӱнь анзылнет мӱнь виноват ылам». Но Евгарий келесен: «Уке, колымем якте тӱнӱм ам просты!», – дӱ тӱнӱмок рок вӱкӱ кенвазын. Монахвлӓ тӱдӱм кӱнӱлтӱш талашенӱт, но ӱрт кемӱ дон пӱтӱри ӱрдӱжкӱ шагалыныт. Евгарий колышы ылын.

ПАИСИЙ СВЯТОГОРЕЦ

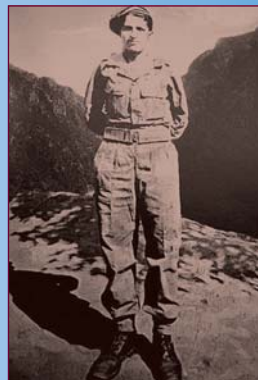
(греч. Παΐσιος Αγιορείτης); мирышты Арсений Езнепидис, (греч. Αρσένιος Εζνεπίδης) 25 июльын 1924 ин Фарасышты (Турци мўландыш пыра) шачын. Тыды плотникеш тымень лăктын, арми паштек Святой Кырык Афоныш кен. Тышты, Есфигмен мынасырышты, тыдым 1954 ин Аверкий лым доно рясофорыш (монахеш) тыредыныт. У монах хоть-махань пашам колыштын, ышкымжыным ыштен пьтарьимыкы, вес шўмбелвлалан палшен. Аверкий со ыдылын, тидым выкы анжыктыде, святойвлан ылымашышты гишан лыдаш яратен. 1954 ин духовный атяжын кангаш семынь Аверкий Филофейыш мынастырыш ванжа да тышты пурым ыштышы Симеон атя тыменьшыжы лизеш. 1956 ин Симеон атя Аверкийым Паисий лым доно изи схимыш тыредын. 1962-шы ин тыды духовный ядмашвлă доно Синайыш кен. Тышты шуку пашален, пашадарешыжы качкышым нăлын да незер бедуинвлалан шалатен. Ныны Паисий монахым когон яратеныт. 1964-шы ин Паисий монах Афоныш пьртылын, 1966 ин нелын церланен да тыдын шодыжым кого лаштыкымок пьчкын лыктыныт. Изин-олен старец докы тыжемвлă доно эдемвлă толаш тынгалыныт. Кечыньок, кечы лўлтмы гыц тынгалын, кечы шыцмы якте тыды согоньвлам пуэн, ладнангдарен,

сакой шекланымашым поктен колтен да Йымы докы ынянымаш, уанымаш да яратымаш доно темен. 12 июльын 1994 ин старец йангжым Йымылан пуэн. Тыдым Суроти солаштышы святой Иоанн Богослов лымеш мынастырышты таеныт. Тене тыдым святойвлан ликыш пьртеныт. Кызыт таландă Паисий атян семня гишан согоньвлажым лыдаш предлагаенă.

Арсеньлан 5 и

Армишты

Рясофорыш
тыредмы
паштек

Самырык
монах
Паисий

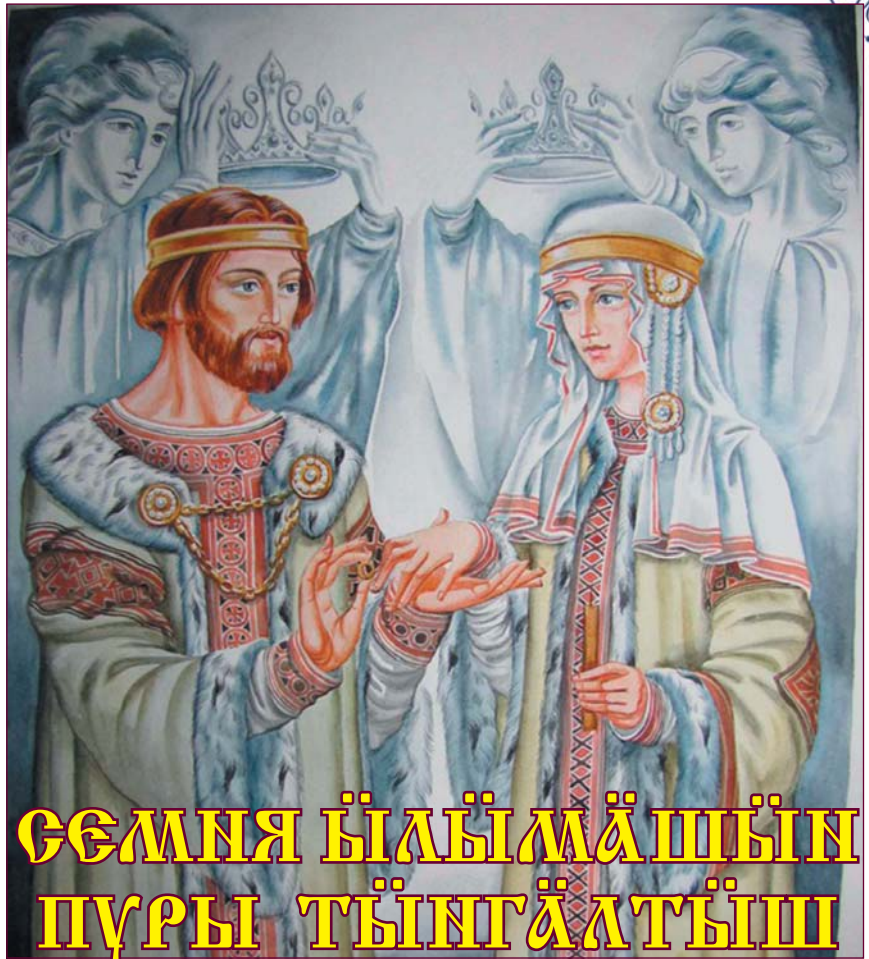

**Грек йылмышты старец
манмыжы геронда лиш.
Седьиндон тьдйин гыц яд-
мы годым геронда манмы.**

– Геронда, ик ырвезы семням вояш шанен пиштенат, кыце тидым тор тынгалмы гишан мынь гыцем ядын.

– Сек пьтарыок йангеш ярал ьдырым моаш келеш. Вет каждыйын йангжы эдемвлэ докы ьшке семыньжы сарналеш. Кыдыжы ик эдем докы лишылемеш, кыдыжы – весы докы. Ыдыр паян да цевер ылмым анжаш ак кел, а сек пьтарыок тьды проста да смирна лишашлык. Ыдырын вьлвал цырежым агыл, а шум коргы цевержым тусарымыла. Ыдыр уты дон патыр агыл гынь да тьды ьнян танг ылеш гынь, марыжылан цила нелым цьтен лакташ палшаш тынгалеш. Эчезы тьды йымы гыц лудеш да смирна ылеш гынь, коктын кидым кычен ти сандалыкын шьды рекажын вес сирьш ванжен кердыт.

Самырык ьрвезы икта ьдырым пелашыжы семынь анжа гынь, мынь шанымаштем, тьдылан пьтари икта палымыжы гач ьдырын атя-аважылан шижтарымьла. Вара ьшкьланжок ьдыр доно да тьдын атя-аважы доно попымыла. Сьан дон ьдыр йумь лошты верема шукок лишашлык агыл. Ырвезы арваты вькы шыжаржы семынь анжышашлык да шотеш пиштышашлык. Арваты дон армары сьан якте ьшкьмыштым перегат гынь, венчайымы годым священник вуйышкышты венецым пиштымькы, ныны йымын Благо-

СЕМНЯ ЫЛЫМАШЫН ПҰРЫ ТЫНГАЛТЫШ

датышым пиш шукым шьнгам кычен мыштыде да нальит. Вет кыце святой Иоанн Златоуст келесен: венчайымы таинствын венечы – тиды капкылым кычен кердмашты сьнгимашын символжы.

Вара мыжыр маняры лиш, тынарй яратымышын пурьжым куштышашлык ылеш. Ньны коктын икты да сагашты соок Кымшы – мамнан Пиш Тотлы Иисус лишашлык. Армары дон арватын семня ьлымашышты шотанг шомеш, да ныны, икты-весыштым яжон пален налмешкышты, пьтари нелылыкым шижьт. Тиды хоть-махань пашам тынгалмы годым лиалтеш. Икечы мынь ик кек игь паштек тышленам. Ышкьланжы качкышым моаш манын, тьды пьтаришы ганэ пьжаш гыц чонгештен лактын. Тьды

земля вьлны пишок улны чонгештылын. Ик лыпым кычашыжок ик цашым ямден. Мынь кек игь вькы анженам да шаненам: хоть-махань пашам тынгалаш куштылгыжок агыл. Университетым тымень пьтарышы, дипломым налын, пьтари пашашты нелым шижеш. Мынастирьшты послушникат монах лимьжы андак тенгеок нелывлам тырха. Самырык эдемат, мыжырангмыкыжы, пьтари нелым шижеш.

– Геронда, арваты армары гыц когорак иашан лин кердеш ма?

– Церкышты техень правило уке. Ыдыр ьрвезы гыц кок иэш, кым иэш аль вьц иэш кого гынят, ныны мыжыранг ак кердеп манмы сирьмы уке.

(Пакылажы вес номерьшты лиш).

АРХИМАНДРИТ АМВРОСИЙ (ЮРАГОВ) ЯДМАШВЛӘШ ОТВЕЧАЙЯ

Йәл шудалмы го- дым Ёшкымым кыце видымйлә?

Ма техеньи шудалмаш? Кынам мәмнән Россия 300 и татаро-монголвлән кидышты ылын,ты веремән халык Йымын Авәм, Церкым, Ёшкымжын аважым, мүлändigим, шачмы вәрбим яратен дә шотеш пиштен. Тышманвлә пәленит: күм дә мам руш халык шотеш пиштә, седындон ныным орландаренит. Ныны шудалмы шаявләм Церкы ваштареш, Йымын Авә ваштареш попенит.

Тагачы шудалмашым цилә вәре колаш лиэш:

семня гыц тынгәлын өлицә якте, автобусыштат, вәк властым кычышы эдемвлә гыцәт. Техень эдемвлә тенге тымень шынзынит, шудалмашым шамаквләм кылдәш манын кычылтыт. Техень эдемвлән шаяштышты шудалмаш каждый нормальный шамак паштек ылеш. Тиды сатанан шүлыш.

Эдемын шудалмым колына гынь, тиды техень шаям Ёнжы попы манын, келесышәшлык ылына. Тиды мәмнәм ак колышт гынь, лучи өрдйжкырак карангыла. Кыце келесымы: «Худа гыц карангда, пуры сага пиждә» (Рим. 12: 9). Цилән,

кү шудалеш, адыш попаза. Тышты ныны тылышты йылмы гыц сакымы лит. Йымы маләннә йылмым диавоным хваляш агыл пуэн, мәмнән шаяна ире лишәшлык. Мә Господым дә Йымын Аважым лимлештәрйшәшлык ылына. Шудалмыда шоэш гынь, сулыкдам простыкташ келеш дә Господь ныны гыц ытаралташ палша.

Малын ик тетявләжбй шамак колыштшы ылыт, а весывләжбй агылеп?

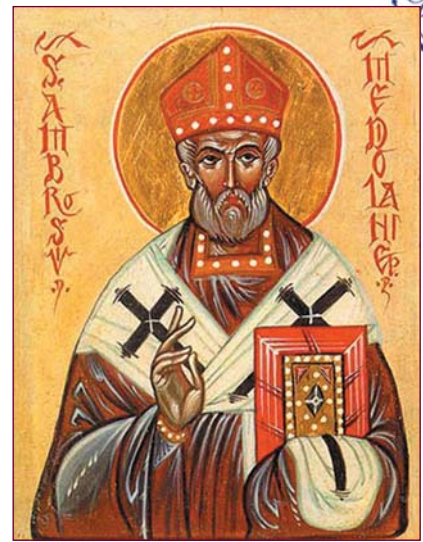
Тетя кышкыжмы гыц выргечыш әли изәрня

Гыц когарняш, рушарнян, постын али кого празнык годым бянен гынь, тиди ярдымы шачеш – моральный, нравственный аль физически. Тынэм тетявлә шамак колыштдымывлә лит. Ик семняшток здорова дә хворой тетявлә лин кердыт. Атя-авән сулык тетявлә выкы вазеш, седындон ныны страдаят. Вуйнаматшы ма бшке ылына. Кү аэажылән цызым пукша дә тынамок шудалеш, вырседылеш, орлана, шыдешкә, кап-кыл лимеш веле йлә, техень атя-авә шанен мыштыдымы ылеш. Нынын цилә страстьышты тетян нервный системыш ванжа. Тетя авән мышкырышток ылеш гынят, тиди аважын состояниш пыра, седындон хворой шачеш. Мышкыран йдырамаш аракам йуэш, тавакым шыпшеш, марыжы сага амала гынь, тидын тетяжы шахарланымаш, арака йумаш, шыдешкымаш страстьвлә доно выдылалт шачеш. Кынам семняшты тетявлә ылыт, ныны нимат ак ынгылеп, нимат ак пәлеп манын, шанаш ак кел. Ныны цилә ынгылат дә цилә пәләт. Тетявлә резин губка гань ылыт, атя-авашты гыц цилә шыпшын нәлыт. Аважы йдыржым шиэш гынь, «Кушкамат, тыннымәт шиәм» манмыжылан ораш ак кел. Аважы йшкымжым кычен ак керд дә йдыржым пуры пример доно ак тымды гынь, тенгеок и лиэш.

Авә пуры йлымаш доно йлә гынь, тетявлән

йлымашыштат шуку вашталт кердеш. Святитель Амвросий Медиоланский докы блаженный Августинын аважы толын дә келесен: «Святой ати, мынь йыдет-кетчет магырем, сынзавыдем йоктарем – мынын эргем Господым ак пәлы, шахар йлымашым йлә». Ти авәлән епископ келесен: «Авә, ашындыры, Господь тынын сынзавыдетым ак монды. Тиди тынын ыдылмы юкетым колеш – тынын эргет йымы докы толеш». Шукыштат агылти йрвези Медиоланыш толын, ати веремантышты епископ проповедьым попен. Блаженный Августин тидым колын дә йнянәш тынгәлын; святитель Амвросий йрвезым крестен. йнянышылән Господь техень кого пурым пуэн – тидын богословский способностьшы пачылтын. Тиди лу сирышылән иктөр диктуен кердын, каждыйжылан богослови доно пасна текстым, дә ныны паштекшы сирен шокты-

делит, вет Августин пиш писи шанымашан дә писын труйышы ылын. Тиди тинәр шукым сирен, сирымбыжым кечынь 8 цаш лыдат гынь, 80 и йләш келеш. Аважын молитва доно тидылән техень кого пурым пумы лин.

Кынам авә тетяжы верц ыдылеш, тетя ни тылеш ак йылы, ни выдыш ак валы; авән молитважы тидым тангыж пындец лыктеш, тиди церкыштышы молитва доно иктөр ылеш. Только ма та донда ыдылаш ораканә, вот малын мамнан тетявләнә дә туанвләнә йымылан ак йнянеп.

«МЫЛАНЕМ ЙЫМЫН КОРНЫМ ПАЧЫН...»

Мамнан Кырык мары благочиништы икманяр воскресный школ улы. Кызьит ма тамдам Усолаштышы Святой Шулйш лымеш церкь сагашы школ доно палымым бштеня. Тышты икманяр и Ирина Ипполитовна Мельникова тымда. Редацин ядмашвлээш тыды отвечайя.

– Ирина Ипполитовна, Усолашты Святой Шулйш лымеш церкь сагашы воскресный школын историжы махань?

Воскресный школна 12 мартын 2011 ин пачылтын. Мыньи шуку туман каштынам: малын мамнан приходштына тетявлалан воскресный школ уке. Ответым моделамаат, отец Александр докы ядаш кеням. Тенгеланла батюшка мыньим воскресный школышты занятывлам эртараш благословен. Пытаришы заня-

тиш ныллы утла бидыр-бирвезы толын ылы, но вара изин-олен чыдем миевы – кызыт кымлы тетя нарын ылыт. Занятывланя кукшыгечы йиде школыштышы уроквлэ паштек эртаралтит.

– Воскресный школыштыда махань классвлэ улы? Та гыцында пасна, эче ку тымда?

Кок группа улы: кого да изи. Кого группышкыжы Усола кыдалаш школын кого классвлэ гыц тыменьшывлэ каштыт, а изишкыжы – 2 гыц 4 класс

якте. Занятывлашты Йымын Закон гыц пасна, церковно-славянский йылмым, церковный пеним тыменьина. Ти предметвлэм Алевтина Николаевна Романова видя. Тыды тетявлэ доно кылым мон мыштаат, бшкымжымат тетявлэ бшке акашты ганьок яратат.

Анастасия Геннадьевна Сиситкина изи группа доно рукодели кружокым видя. Ныны пумага доно, природный материалвлэ доно сакой поделкывлам бштат, рисуют, ыргаш тыменьит. Бштымь хадывлашты доно районный, республиканский конкурсвлэшты участвуют, призовой варвлэмат налыт. Ти кружок пишок тетявлалан келшя – ныны улы кымылын тышкы каштыт. Бирвезывланя «Звоначарь» кружокым яратат, кыдым эртышы тыменьмы и гыц Александр Николаевич Сиситкин видаш тынгалын. Бирвезывлам церкь корныш шагалташ, изи годымышты церкьш кашделыт гыны, пишок нелы. Бшкеат цаклендя сай, церкьш пишок чыды пуэргы каштеш. Воскресный школышкат чыды бирвезы толеш, ныныжымат Йымы докы мелын лиаш манын, тамам-анят интересный туман лыкташ келеш. Тенгелан веле бирвезывлэ церкь да

Йымы докы лишыл лит. Ти шотышты Александр Николаевичлән пиш кого тау! Тйдін шытыржы доно ырвезывләнә службывләшкәт кашташ тынгәлыныт, крестный ходвләмәт ак кодеп. Анзыкыжымат кымылышты йнжы валы, Йымы нынылән палшен шалгыжы.

– Уроквлә гыц пәснә школышты тетявләче мәм йштәт?

Отец Александрын благословайымы доно кукшыгечы ирок йыде (школышты уроквлә тынгәлмы анзыц) ыддыр-ырвезывлә церкышкы Йымын Авәлән акафистым мыраш каштыт. Нынын мырымышты халыклан келшә. Кукшыгечы йыде халык, тетявләм колаш манын,

ирырак службыш толаш цаца. Кого празныквлә йыде дә кердмы семынь вес кечывләнәт тетявлә службыш мыраш каштыт. Тенгеок Христос Шачмы, Когечы кого празныквлә лымеш концертвләм йәмдйленә. Шамак толшеш, традици семынь воскресный школ дә Усола кыдаләш школышты изирак классвләштты тымдышы Светлана Филимоновна Шатрова доно иквареш 15 январь кытлан Усола школышты «Рождество Христово славим!» концертым анжыктенә. Кырык мары благочинин Православный центрйн эртәрымы мероприятивләштты участвуенә. Кәнгыж каникул гыдым паломнический поездка доно Кырык марышты дә пашку-

ды республикывләштты ылшы святой вәрвләш, Усола прихыдыштына ылшы святой источниквләшкы каштына.

– Тене тәмдән пйтәришы выпуск ылын. Кыце тиды эртен дә вес выпускниквлә гыц мам вычедә?

Тене мәмнән пйтәришы выпускниквлә ләктынит. Тиды – кок ыдыр (Никифорова Анастасия, Старшинова Екатерина) дә кым ырвезы (Смелов Демьян, Малинов Павел, Марков Никита). Мынь шанымаштем, Йымын палшымы доно выпускной яжон эртен. Тышкы атя-авәвләм шудымы ылын, батюшка дә прихыжанвлә толынит. Тетявлә концертым анжыктенит. Батюшка

циләнән напутственный шамакым келесен, воскресный школым тымень пїтәрїмїлән свидетельстввләм кычыктен дә подаркавләм пуэн. Выпускниквләт, таум ыштен, воскресный школлан ышке кидыштї доно ыштїмї подаркавләм кычыктенїт. Ти выпускниквлә мїләнем пиш палшат ылы, воскресный школын ырдыжы ылыныт.

Бїлїмәш корнышты нїнїм Йымы худавлә гїц переген дә палшен шалгыжы.

Вес выпускной якте эче ик инә улы. Вес выпускниквлә – тидї кым бїдїрнә: Лиза, Таня дә Марина. Лиза пиш яжон мыра, седїндоно бїнянїмї шоэш: тїдї регентеш тыменяш кеә, а вара, Йымын палшымы доно, воскресный школыш-

кына музыкым тымдаш толеш.

Йымылан тау, воскресный школыш каштшы тетявлә циләнәт пиш старательный, пуры йәнган ылыт. Иктїн гишәнәт худан келесәш ак ли. Циләнәт мїләнем пиш лишыл ылыт. Ышке дорцынна нїнїм колташ пишок нелї. Тенгеок бїнянен кодам, воскресный школна пакылаат ышке пәшәжїм ыштә лиэш.

Тенгеок тыменьшївләләнәт техень ядмашвләм пуэннә:

Бїлїмәш ыштїдә воскресный школ тәләндә палша? Тїдїн рольжы махань?

Бїлїмәш ыштем воскресный школ палша. Тїдї кого рольым мадеш. Воскресный школышты мїнбї пиш шукум пәлен нәлїнәм: Йымылан бїнянәш, йәлїм шотеш пиштәш дә молымат. *(Рыжкова Люда)*

Воскресный школ мїнбїн бїлїмәш ыштем пиш кого рольым мадеш. Тидї якте мїнбї церкїшкїжәт шоэн веле каштынам. Тыштї Йымылан бїнянәш, йәллән худам ыштәш агыл дә шуку молымат тымдат. *(Мамутина Настя)*

Бїлїмәш ыштем воскресный школын рольжы кого. Мїнь шукум пәлен нәлїнәм. *(Малинова Маша)*

Воскресный школ бїлїмәш ыштем кого рольым мадеш. Тїдї тәр

бїлїмәш корныш ләктәш палша. Тыштї мїнь шуку ум, интересныйым пәлен нәлїнәм. Христианский учени урочквләштї циләм протяш, циләм яраташ, пуры пәшәвләм ыштәш тыменьнә, эчежї молитвавләм, христианский мыривләм мыренә, певческий способствләнәм развиваенә. Шїренок шуку йиш конкурсвләштї участвуенә: рисуноквләм, ышке ыштїмї изделивләм колтенә. Тенгелә мә творческий, активный лиәш тыменьнә. Христос Шачмы дә Пасха годым концертвләштї выступаенә – тыштәт мә шуку керәлїм нәлїнә. *(Малинова Лиза)*

Бїлїмәш ыштїнә воскресный школ когон палша. Тыштәкен мә святойвлә гишән дә шуку молы гишәнәт тыменьнә. Воскресный школын рольжы техенбї:

цилә эдемїн йәнгїшкїжї Йымылан бїнянїмәш ыштым пырташ. *(Кириллов Кирилл)*

Воскресный школ мїнбїн бїлїмәш ыштем кого рольым мадеш. Нїл и лошты Йымы гишән дә православи гишән когон шукум пәлен нәлїнәм. Воскресный школ мїләм пишок палшен. Тыштәкен каждый тема, кыдым тымдат, когон интересный ылеш. Кәнгїжїм мә тагышкат каштына: вес церкївләш, монастырьвләш, святой источниквләш. *(Ефимов Алексей)*

Воскресный школ мїнбїм тәр корныш шагалаш тымден. Тїдї мїләнем Йымын корным пачын. Тї корны мыч әшкедїн, православим ынгылаш тїнгәлїнәм. Седїндоно веле, навернбї, воскресный школ бїлїмәш ыштем кого рольым мадеш. *(Яковлева Марина)*

ТЫШТЕН КЕЛЕСИМЫ ШАМАК

Ыняймаш гишан

Ик сандалыкышты кукшы игечан кангыж шалген. Хала церкын священникшы юрым ядын кымалаш ирокок эдемвлам поген. Кымалмашкы ик тетя зонтикым намал толынат, погынышы улы халык тидым ваштылын. Каждыйжы тетям тымден попен:

– Юржы вет уке. Ороды, малын зонтикшым намал толынат? Теве эче ямден кодет.

– Юрым ядын сарваледя гынь, тиды сойток толеш, шанышым, – смирнаракын бирвезы отвечаен.

Революци паштек ик солашты церкым питирайт. Иконвлам лыктын кышкымым халык орын-лудын ик юк лыкдеок анжен шалга.

– Йымы уке! Йымы уке! – сасла комиссар, пичал дон церкы стенаш дя иконвлаш лулйлеш.

– Кышты тамдан Йымыда? Тиды улы гынь, малын мыным ак наказы?

– Уже наказен, – шакта халык лошты. – Ышетым налын, тидат сита!

Йилмем кычен ам мышты

Старецлан ик эдем вуйым шин:

– Мынь йилмем кычен ам мышты манын, цилан попат, мыным алталышеш шотлат. Торок попаш гынь, тисты торжат улы. Билымашыштем мынь шуку худам попенам. Шанен шоктыде бштымем бнде торлаташ лизеш ма?

Старец тидылан тенге манын:

– Тушакым нал, тидым сек кукшы портвуйыш кузыкты дя пынжым мардежеш шалатен колты. Вара мынь докем тол, мынь тыным вычаш тынгалам.

Мам шудымым эдемет пйсин бштен, старец докы пиш сусу портылын дя ядын: «Мынь бнде цила торлатышым ма?»

– Уке, тиды эче тынгалтыш веле. Бнде тилат кеаш дя цила пыным погаш келеш, тынам веле бштым худаэтым торлен кердат, – отвечаен старец.

Эдем когон орын анжалын дя тидым кзыйт кыце тымденит, ынгылен.

* * *

Ик бирвезы пиш трук шидешкен, бшке шидыжым кычен сынген кердде. Атяжы тидым анжен-анженат, пыда йашыкым кычыктен, эргыжылан тенге келесен:

– Шидешкымет годым каждый гана пичы мангыш ик пыдам пыдалы.

Питары бирвезылан ик кечы мычкок пиш шуку пыдам пыдалаш вярештын. Изин-олен тиды бшке шидыжым кычен кердаш тынгалын. Ладнан билымы кечат толын шон. Тиды гишан бирвезы атяжылан сусун увертарен.

– Бнде бшкыметым кычен кердмет годым каждый гана ик пыдам лык, – атяжы келесен.

Бирвезылан эчеат шуку трукш вярештын. Мангы гыц цила пыдам лыктын питарымыкыжы, тидылан атяжы тымден попен:

– Тынын цацыметым аклен, мынь когоэшнем. Пичы мангыжы веле бнде молнамшы гань агыл, тисты шуку шушыр палы кодын. Эдемлан худа шая дон попымы годым тидын йангешыжы эчеат нелы шушыр кодеш. Эргем, тидым ашындыры.

Паян эдем Ышке эргѳжѳм солаш нѳнген, тѳштѳ Ылышѳвлѳн незер Ылмыштым анжыкташ шанен. Нѳнѳ ик-маняр веремѳ ик незер семняштѳ Ыленѳт. Токыжы толмыкы, ѳтяжѳ эргѳжѳ гѳц ядын:

– Солашты тѳлѳт келшѳш ма?

– ѳти, мѳлѳнем тѳштѳ цилѳ когон келшен, – попен эргѳ.

– Тѳштѳ ма келшен кердѳн? – ѳтя ѳрѳн.

– Мѳмнѳн ик пинѳ вел улы, а нѳнѳн – нѳлѳт. Мѳмнѳн сadyшты бассейн веле, а нѳнѳн пѳртѳштѳ кого ѳнгѳр тѳрѳштѳ шѳнзѳ. Мѳ Ышке саднам ѳыдым лампочка доно веле

сотемдѳренѳ, а нѳнѳнѳм – шѳдѳр дон тѳлзѳ, – попен Ырвезѳ.

Техень ответѳм колын, ѳтяжѳ эче когон ѳрѳн.

– ѳти, эдемвлѳн тенге яжон Ылымыштым анжыктыметлѳн тау тѳлѳнет, – сусун келесен Ырвезѳ.

КРЕСТѳ

– Кыдашда, – сирѳмѳжѳ годым вуйым лѳктѳлдеок врач пелештѳш.

Иван Терентьев пѳсѳн ялашым кыдашы дѳ вуй гач футболкым шыпшаш тѳнгѳлѳѳ. Но трѳк папажын подармы крестѳ гишѳн ѳшѳндѳрен колтыш. «Армиш служаш кет – тидѳ яжо, – Иванов шѳш кѳртни цепошкаан алюмини крестѳм чиктѳмѳжѳ годым тѳдѳ попен, – туан сѳндѳлѳкѳм перегѳш – Ыымылан ярал пѳшѳ. Крестѳ тѳнѳым цилѳ худа гѳц ытара дѳ перегѳ». Иван торешлѳнѳде, а папажын шытыр гишѳн ѳѳѳѳрт сусу ылын. Крестѳ тѳдѳм худа гѳц ытарен кердмѳ гишѳн Ынянен колтен, но Ышкѳмжѳм когонжок Ынянѳшеш шотлыде. Тѳдѳ шанен: «Тидѳ тыменьдымѳ папавлѳлѳн, а кѳзѳйтшѳ эдемлѳн Ынянѳмѳш нималан ак кел». Ынде, крестѳ гишѳн ѳшѳндѳрен колтымыкыжы, лѳдѳн колтен: врач ужын колта дѳ, тѳдѳм Ылымѳш гѳц кодшы дѳ тыменьдымѳ эдем манын, ваштылаш тѳнгѳлеш. Иван крестѳжѳм кыдашаш решѳш. Врач дорц тупын сѳрнѳл шагалын, майка сага иквѳреш цаклыдеок крестѳжѳмѳт кыдашаш цацыш. Но тагыце-ѳнят самынь лин колтыш, цепошка кѳрѳн кеш, а крестѳ седѳрѳш кенвазы. Иван, крестѳм нѳлѳш манын, кымык ли, но седѳрѳштѳ цепошка веле киѳн, а крестѳ тагыш-ѳнят ямын. Тѳдѳ сѳнзѳ доно анжылтын, кѳчѳлѳш тѳнгѳлѳѳ, но крестѳ нигыштат кайде, тѳдѳ вуйта седѳрѳ вашт вален кен. Призывникѳн седѳрѳштѳ авянылмыжым ужын, врач ядын:

– Молода эдем, тѳ тѳштѳ мам ямдендѳ?

Иваным шанымаш шыралѳы: тѳдѳ агыл крестѳм ямден, а крестѳ тѳдѳ

дорц карангын, вет Иван крестѳ гѳц намысланен. Ти шанымаш гѳц шѳм кѳргѳштѳ цилѳ ѳштѳн чучын колтыш. Врачын ядмашеш тѳдѳ алталаш Ышѳт шаналты, а тѳр келесѳш:

– Мѳнѳ шѳштѳшѳ крестем ямденѳм.

– Нечего сакой ерундам намалышташ, – врач костанын келесѳш, – токем толда, мѳлѳнем тѳ донда мадаш веремѳэм уке.

Воинский частѳышты ти случайым ѳшѳндѳрен дѳ Ышкѳмжѳн слабка Ылмыжы вѳкѳ шѳдешкен, Иван Ышкѳлѳнжѳ крестѳм моаш дѳ тѳдѳн дон нигынамат айырлаш агыл манын, пингѳдѳн решен. Каждый кечѳш строевой заняти дѳ уставым тыменьмѳ карантин паштек нѳнѳм воинский подразделенивлѳ мыч шѳлѳтенѳт. Иван автомобилиствлѳн ротыш вѳрештѳн, тѳдѳм «Урал»-ым вѳктѳрѳш шѳнденѳт. Гаражын мастерскойыштыжы Иван Ышкѳлѳнжѳ той ляпцѳкѳ гѳц крестѳм Ыштѳш решен. Крестѳм пѳчкеден лыктын, тѳдѳм напильник доно обрабатываен, наждак доно итѳрѳен дѳ полируен. Крестѳ шѳртнѳѳ ганѳѳлгѳжѳн. Ышке пѳшѳжѳм яратен анжен, Иван парсын шнурокым кѳчѳл мон дѳ крестѳм чиѳн.

Но уже армиштѳшѳ момоцаш пѳтѳришѳ гѳнѳ кемѳкѳжок, отделенин командиржѳ младший сержант Нечипоренко крестѳм ужын колтенѳт, саслен:

– Рядовой Терентьев, малын тѳмдѳн онгыштыда уставной агыл знаквлѳ кечѳт? Немедленно кыдашаш!

– Тидѳ мѳнѳнѳн личный ѳылаѳм, товарищ младший сержант, шанем – намалам, шанем – ам намал, – Иван ваштарешѳжѳ попен.

– Мѳнѳ шѳм ынгылы, тѳнѳ ма тидѳ, салобон, совсем борзый линѳт? – он-

гыштышы крестым роалташ манын, тйдй кидшым вicktлтйш.

Нечипоренко гйц карангышылажы Иван эртен кешй ефрейтор Садыков вйкй пыйырт йш шыралт. Тйдйжй тйредмй вуйжы гйц чивальы:

– Кыш пырет, салага?

– Земляк, просты, мйнь йнем пыры ылы, – Иван признайш.

– Ну-ка, сержант, «дедвләм» уштыш анзыцок шижшй манын, тйдйлән церотдеок мыжыр нарядым пуай.

– Ренат, представляет, – Нечипоренко вычыдымы палшыклан сусу лин колтыш, – ти салабон утлаок наглый лин, мйнь тйдйлән попем: «Крестетым кыдаш», – а тйдй мйләнем ваштарешем попаш цаца.

– Махань крестй, анжыкты, – Ренат интересуен колтен.

Иван кормыжеш крестйжым пйзйрәлйн, тйдй йлымәш доно айырлаш йәмдй ылын, но крестй дон агыл.

– Дә тынь ит лүд, салага, – Иваным Садыков ладнангдарен, – мйнь анжалам веле.

Иван неволяок кормыжшым колтыш, дә Ренат крестым анжаш тынгәльй, цилә монгырыш сәртиш.

– Шортньй ма? – наконец тйдй яды.

– Уке, той гйц, мйнь йшке тйдйым йштенәм, – когоэшнен Иван келесйш.

– А тынь молодец ылат, салага, мастар. Яра, намал, разрешаем.

– Тынь ма, Ренат, ак яры, – Нечипоренко йлбж кеш. – Тыньжй мусульманин ылатыш, малын тйләт тидй келеш?

– «Черпак», цәрнй, пел и эртен, кыце мйләм йштйрем мышкынат, а йнде «дедлән» анжыктынет, ма лиэш дә ма ак ли. Әнят, мйләнем, тадарлан, лачокат ак ли, а вот тьотят-папатвләлән вес светйштй, векәт, тынь верцет, урод верц, намыс. Анзыкыжым йрвезй докы ит пижедйл.

Нечипоренко шйдйн шйвәльй, йшкедурешйжй шудал карангы.

– Тау тйләнет, Ренат, – веселәэм кешй Иван келесйш.

– Мйләнем нималан таушташ, кым тйлзйштй мйнь демобилизуялтам, вот тынәм тйләнет крестетым намалаш ох махань нелй лиэш. Но кыце попалтеш, – тйдй Иванлан сйнзәжым пытькалтыш, – Йымы тырхен дә мәләннәат шүден.

Протоиерей Николай Агафонов

ШУЛЫКЫМ ПЕРЕГЕНӘ

Пәгәрйн дә шолын язва годым, хронический гастрит годым теве мам кычылташ лиэш.

– Тыгыдемден шйндймй каржангы важым шолшы вйд доно опталына (1:20), пел цәш вйд баньышты шйнзйктенә әли кок цәш шйнзйктенә. Кечеш пел стопка рәдй кок-кым гәнә йүмйлә.

– Пел стопка тури сокым 30 – 40 минут качмы анзыц кечеш 2 – 3 гәнә йүмйлә. Курс – 2 – 3 әрня. Сок доно лицәлтмй годым паяным дә коланым качкаш ак кел.

– Итйрәйймй турим эмалированный мискеш санзалдеок шолташ. Вйдйм шйрен лыкташ дә 0,5 – 1 стопка рәдй кечеш 3 – 5 гәнә йүәш. Каждый кечйн свезә отварым йәмдйлймйлә.

– Свезә ливй кавшта сокым 1 цәш анзыц пел стопка рәдй кечеш 3 гәнә йүмйлә.

– Шйферәкйнок ромашка дә шйл кйшкймй шуды чәйым йүмйлә.

Шергәкән лыдышвлә!

Улы кымылын тә гйцдә сирмәшвләм выченә. Газетым яжозмдәш манын, шаньмашвләдәм сирйдә. Тә донда әли пәлймйдә доно лишй цүдәвлә гишән, святой вәрвләшкй каштмыда гишән, церкйн йлймәшйжй гишән увервләдәм выченә.

ВОВА ДОН КЫШКЫ

Володялан папажы шыренек Адам дон Ева гишан, райыштышы цудейиман ылымаш гишан, кыце Йымы сандалыкым ыштимы гишан да кыце Йымы рок гыц пйтарышы эдемим ыштимы гишан шайыштын.

Вара ошма арашты Володя ышкежат эдемим тышкаш цацен, но тидин нимат получаялтде. А папихын шайыштомашвлажы техень интересный ылыныт. Мультфильмвл доно райзы тангаштарет?

Брвезаш животныйвл гишанат колышташ яратен: кыце райышты пирй дон патя друженит, кыце зверьвл эдемвлам ынгыленит да колыштыныт. Вара тидат котим командуен анжен, но тидыжы тагыш-анят шылйн.

Сек когонжок Володялан ик шайыштомаш келшен: кыце кышкы Евам качкаш акьяры олмам тотешташ попен сынген. Папажы попен:

– Тиды тынь гишанет сиримы.

Но эргаш нигыцеат ынгылен кердде: малын ти историжы тиды гишан ылеш?

Папихы качкаш акьяры олмам светофор доно тангаштарен. Райышты цила варе ыжар тыл йыла, а качкаш акьяры олма – якшаргы. Вет Володя корным якшар свет годым ванжыде.

Икан папажы дон коктын лапкашкы кенит. Вова ужын, кыце ик шонгы папа оксажым кенвацтен. Эргаш оксам олен лүкталын, ик вырт шаналталын, вара момыжым папилан пуэн. Тиды таум келесен да эргашлан кымалын вак. Векат, папилан оксажы пишок келеш ылын.

Кынам лапка гыц лактынит, Вова папажылан келесен:

– Ти оксам мынь пишок ышкыланем налнем ылын. Мынь тагынамок салтаквлам налаш шанем. Вара «ит шолышт» шудымашым ашындарен колтышым. Седьндон пуаш решышым.

Папажы тидым вуйжы гыц ниалтен да келесен:

– Тыным кышкы алтален, тйланет оксам нал манын пйжген. А тынь тидым сынгенат!

Борис Ганаго

«УАНЫМАШ» Кырык мары православный газет
«НАДЕЖДА» Православная газета на горномарийском языке

Учредитель:

«Рус Православный Церкын Йошкар-Олан да Мары Сандалыкын епархижы (Московский Патриархат)» религиозный организаци.

Редакцин адресшы:

Йошкар-Ола, Вознесенский олиця, 81, 224 каб., тел.: 8 (8362) 45-39-54. E-mail: uanymash@mail.ru

Редакцин кангашым вуйлатышы: иерей Алексей Евсеев
Кым тйлзеш ик гйня лактеиш

РЕДАКЦИ ЯДЕШ: ГАЗЕТЫМ КЫЦЕ-ШОН ИДА КЫШКЫЛТ. ЛЫДЫНАТ – ВЕСЫЛАН ПУ!

Тираж: 999 экз.